

AIGUA BRUTA, AIGUA NETA

Unes 100.000 persones reben aigua contaminada pels purins

Els residus de les granges de porcs afecten el 7% de les xarxes

Joaquim Elcacho
BARCELONA

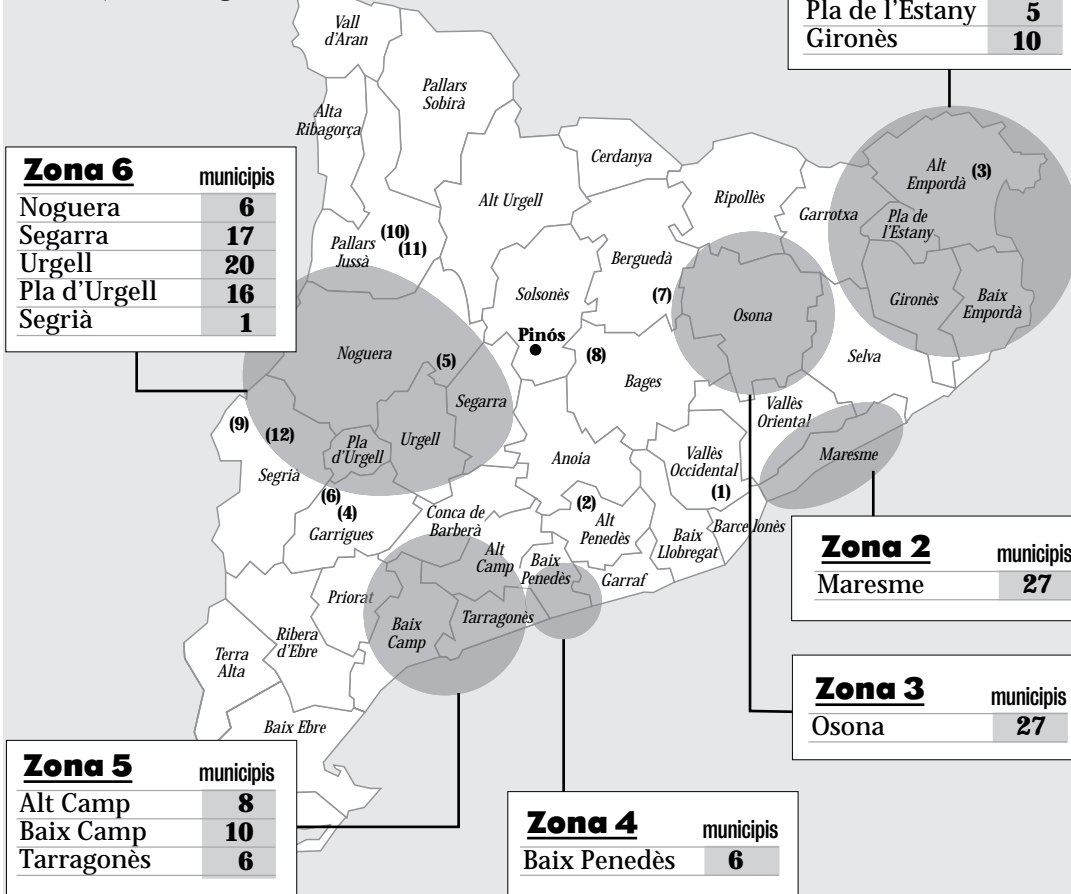
Unes 100.000 persones continuen rebent aigua de proveïment públic contaminada per nitrats, a causa de la gestió inadequada dels purins (residus líquids i semilíquids) de les granges de porcs, segons es dedueix de les dades més recents donades a conèixer pel departament de Sanitat. L'informe *Els nitrats a l'aigua de consum*, publicat a través de la pàgina de Sanitat a Internet (www.gencat.net/sanitat) afirma que "aproximadament" el 7% de les xarxes censades com a subministradores d'aigua de consum públic a Catalunya ofereixen aigua "amb continguts superiors a 50 mil·ligrams per litre" de nitrats, xifra que es considera com a màxima contaminació permesa.

El mateix informe indica que aquestes xarxes contaminades "proveeixen menys del 2% de la població". El departament de Sanitat no ha volgut donar més detalls sobre els municipis i la població afectada per aquesta contaminació al·legant que "el subministrament d'aigües de consum és competència municipal". Com que el 2% de la població de Catalunya equival a 120.000 persones, cal suposar que la xifra indicativa apuntada per Sanitat correspon a uns 100.000 habitants.

Responsabilitat municipal

L'informe del departament de Sanitat recorda que la Generalitat va delimitar les zo-

ZONES VULNERABLES PER CONTAMINACIÓ DE NITRATS

nes vulnerables "on la totalitat de l'aquífer [aigües subterrànies] està contaminat per nitrats d'origen agrari" (vegeu gràfic). No obstant això, el departament de Sanitat indica que no totes les xarxes d'aquestes comarques subministren aigua contaminada, perquè en alguns casos s'han aconseguit fonts alternatives. Per contra, el mateix informe

indica que algunes xarxes de municipis no inclosos en zones vulnerables "poden estar distribuïnt aigua amb continguts elevats de nitrats".

D'altra banda l'informe recorda que en cas d'incompliment de la concentració màxima admissible [de nitrats] per part dels ajuntaments o dels gestors de les xarxes d'aigua, el departament de Sanitat ha

d'imposar "controls addicionals". Tot i amb això, tampoc en aquest apartat el departament de Sanitat no facilita dades concretes sobre les poblacions afectades actualment per la contaminació i es limita a afirmar a la seva pàgina web: "Podeu consultar els nivells de nitrats de l'aigua de la vostra xarxa municipal a l'ajuntament o directament a l'entitat gestora del servei municipal".

L'octubre del 2001, el departament de Medi Ambient va respondre a una sèrie de preguntes parlamentàries afirmant que a Catalunya l'any 2000 hi havia a Catalunya 37 municipis que subministraven aigua contaminada per nitrats. Les mateixes respostes indiquen que es considerava prioritari actuar en 51 municipis amb aquest problema.

El febrer passat, el departament de Sanitat va respondre a un grup de preguntes presentades per la diputada Bet Font (ICV) indicant que del 1999 al 2001 s'havien detectat episodis de contaminació per nitrats en 132 municipis. En 40 de les anàlisis realitzades en aquests tres anys es van detectar concentracions de nitrats superiors als 100 mil·ligrams per litre (més del doble autoritzat).

Noves granges
Sol·licituts aprovades o presentades els últims 30 dies

Aprovada
Pinós (Solsonès)
3.512 porcs

Projectes en exposició pública

- (1) Sant Antoni de Vilamajor (Vallès Oriental)
- (2) Font-rubí (Alt Penedès)
- (3) Cabanes (Alt Empordà)
- (4) Borges Blanques (Garrigues)
- (5) Panelles (Noguera)
- (6) Juneda (Garrigues)
- (7) Santa Maria de Merlès (Berguedà)
- (8) Cardona (Bages)
- (9) Almacelles (Segrià)
- (10) Tremp (Pallars Jussà)
- (11) Isona i Conca Dellà (Pallars Jussà)
- (12) Alguairó (Segrià)

Medi Ambient diu que vol canvis però aprova noves explotacions

El conseller de Medi Ambient, Ramon Espadaler, va avançar el març passat que havia iniciat converses amb els sectors afectats per tirar endavant un pla per reduir la cabana porcina a les comarques afectades per la contaminació per purins. No obstant això, aquest pla encara no s'ha concretat. Per contra, durant els últims 30 dies, el *Diari Oficial de la Generalitat* (DOGC) ha informat de l'exposició pública de 12 nous

projectes de grans explotacions ramaderes, algunes de les quals en municipis afectats directament per l'excés de purins.

Dos projectes a Pinós

A més, ahir mateix el departament de Medi Ambient va informar (a través del DOGC) que ha autoritzat la construcció d'una nova granja porcina a Pinós. Aquesta explotació és a la comarca del Solsonès, però rela-

tivament a prop de la Segarra, on hi ha 17 municipis afectats per l'excés de purins. La nova granja de Pinós consumirà 6.500 metres cúbics d'aigua a l'any i tindrà capacitat per a 3.512 porcs. Ara fa un any, el departament de Medi Ambient va fer pública l'autorització una altra granja de porcs de grans dimensions al municipi de Pinós, amb un consum de 9.691 metres cúbics d'aigua anuals i capacitat per a 4.884 porcs.

Efectes clars sobre la salut dels possibles consumidors

L'informe del departament de Sanitat tracta d' aclarir quins són els efectes perjudicials de la ingesta de nitrats amb explicacions tècniques com aquesta: "En la valoració del risc de formació de nitrosamines i nitrosamides cal tenir en compte que a través de la dieta també es poden ingerir inhibidors o potenciadors de les reaccions de nitrosació".

La bibliografia consultada per l'AVUI indica que beure o cuinar amb aigua amb alts continguts en nitrats pot provocar importants trastorns per a la salut. Un dels efectes més coneguts és la denominada *síndrome del nen blau* (metahemoglobinèmia infantil), especialment greu en nadons. A l'estómac el nitrat esdevé nitrit, passa a la sang, on es combina amb l'hemoglobina, que perd la capacitat per transportar l'oxigen.